

Åpenhetsrapport 2021-2022

Kollektiv forvaltning av opphavsrett

Introduksjon

Norsk Redaktørforening (NR) er en faglig forening for frie og uavhengige redaktører og redaksjonelle ledere. Foreningen forvalter opphavsrettsmidler på vegne av medlemmene i tråd med vedtektene, og i kraft av avtalelisens for ikke-medlemmer på vårt område. Medlemmer og ikke-medlemmer skal sikres likeverdig behandling. Vederlagsmidlene forvaltes av NRs vederlagsfond som er organisert som en egen enhet med et eget styre. [Lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett](#) ligger til grunn for Norsk Redaktørforenings forvaltning av opphavsrettsmidler, også kalt vederlagsmidler.

Denne rapporten er ferdigstilt før NRs landsmøte 2023, der det legges fram forslag om nye Prinsipper for fordeling, fradrag og bruk av vederlag til rettighetshavere. Rapporten tar utgangspunkt i ny terminologi. Denne åpenhetsrapporten inneholder oversikt over hvordan de kollektive vederlagsmidlene har blitt disponert i 2022.

NRs juridiske struktur og styringsstruktur

Norsk Redaktørforening er en uavhengig forening for redaktører og redaksjonelle ledere. Ved utgangen av 2022 hadde foreningen 792 medlemmer.

Landsmøtet er NRs øverste organ. Ordinært landsmøte avholdes hvert andre år. Landsmøtet velger et styre på ni medlemmer og fem varamedlemmer.

Mellom landsmøtene leder styret arbeidet i foreningen. De påser at lagets virksomhet drives i samsvar med vedtektene og landsmøtets vedtak.

De kollektive vederlagsmidlene Norsk Redaktørforening mottar på vegne av redaktørene som opphavere, inngår i et særskilt vederlagsfond. Styret i Redaktørforeningen oppnevner et styre for vederlagsfondet som består av fire medlemmer, hvorav kun en velges blant NR-styrets medlemmer og minst en velges blant lederne i NRs regionforeninger.

Både NRs sentrale årsoppgjør og vederlagsfondets årsoppgjør revideres av statsautorisert revisor som utpekes av landsmøtet.

Norsk Redaktørforening har et sekretariat som består av generalsekretær, assisterende generalsekretær og seniorrådgiver, sistnevnte i halv stilling. Sekretariatet forbereder saker til styret i foreningen og til styret i vederlagsfondet og sørger for den daglige driften av foreningen. Foreningen har totalt ni regionforeninger som er egne juridiske enheter med egne styre. Foreningen har i tillegg et nettverk for samiske redaktører.

NRs «eierskap»

Norsk Redaktørforening er en av stifterne av Institutt for Journalistikk (IJ), sammen med Norsk Journalistlag (NJ) og Mediebedriftenes Landsforening (MBL). Norsk Redaktørforenings styre utnevner styreleder for IJ.

Norsk Redaktørforening er medlem av Norsk Presseforbund (NP), og er representert i styret.

Kilder for vederlagsmidler

Norsk Redaktørforening får vederlagsmidler via:

- Kopinor
- Norwaco
- Bibliotekvederlagsordningen. Dette vederlaget forvaltes av Pressens faglitteraturfond, på vegne av NR

Lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett omfatter midler fra Kopinor og Norwaco.

Bibliotekvederlaget er ikke knyttet opp til faktisk kopiering, men er et kulturpolitisk virkemiddel over statsbudsjettet.

Begge forvaltningsorganisasjonene har bestemt at NR som medlemsorganisasjon skal utarbeide en åpenhetsrapport for midlene vi mottar til fordeling fra dem. NR er representert i styret for Kopinor og deltar, i begge organisasjonene, i forhandlinger om fordeling av midlene til opphaverne på vårt område.

Om Norwaco

Norwaco er en paraplyorganisasjon som forvalter rettigheter til opphavere, utøvende kunstnere og produsenter i audiovisuelle produksjoner.

Norwaco inngår avtaler og krever inn vederlag etter konkrete forvaltningsoppdrag på avtaleområder der kollektiv forvaltning anses som hensiktsmessig. Vederlagene fordeles til rettighetshavere via medlemsorganisasjoner som NR.

Hovedvirksomheten til Norwaco er lisensiering av tredjepartsdistribusjon av tv-kanaler og tilhørende arkivtjenester. Andre lisensieringsområder er bruk av tv, film og musikk i undervisningsvirksomhet, tv-selskapers bruk av eget arkivmateriale, tv på offentlig sted og bruk i bibliotek og museer. I tillegg fordeles Norwaco den statlige, individuelle kompensasjonen for lovlig privat kopiering.

Antall tv-kunder holder seg relativt stabilt i 2022, men trenden er fortsatt at abonnentene bytter bort lineære kanaler til fordel for strømmetjenester, slik at antall kanaler per kunde synker noe. Norwaco kan tilby en heldekkende avtale for virksomheter som viser tv til publikum, for eksempel serveringssteder og treningssentre. De første avtalene er inngått i mars 2022.

Det ble i april 2022 inngått en ny, utvidet arkivavtale med NRK. Avtalen er femårig og omfatter alle tv-programmer kringkastet frem til 2015.

Om Kopinor

Norsk Redaktørforening er en av Kopinors 23 medlemsorganisasjoner. Kopinor forhandler og inngår avtaler om kopiering og annen bruk av åndsverk innenfor utdanningssektoren, offentlig forvaltning, kirker og trossamfunn, næringsliv og organisasjoner. Egne avtaler, blant annet med Nasjonalbiblioteket, gjelder digital formidling på internett. Gjennom Kopinors avtaler får brukerne enkel tilgang på kultur og kunnskap, samtidig som opphavere og utgivere får betalt for sine verk. De største avtaleområdene er kommunesektoren (inkl. skoleverket) og høyere utdanning. Områdene er dekket av avtaler som utløper henholdsvis i 2025 og 2024. Kopinor har også avtale med Nasjonalbiblioteket om å legge ut digitaliserte bøker og tidsskrifter på internett.

Representasjon i Kopinor

Berit Aalborg (Vårt Land) er NRs representant i Kopinors representantskap, med Lars Lier (Romerikes Blad) som vararepresentant. På vegne av opphaverorganisasjonene innenfor journalistisk virksomhet og kritikk er Dag Idar Tryggestad (NJ) styremedlem med Arne Jensen (NR) som varamedlem. Reidun Kjelling Nybø (NR) leder Kopinors fordelingsnemnd.

Arbeidet med vederlagsmidler i NR

Tildeling av midler til sosiale, kulturelle og utdanningsmessige ytelser gjøres av styret for NRs vederlagsfond.

Fondet har de siste årene hatt to tildelinger per år – en hovedtildeling med søknadsfrist 10. desember og tildeling i januar og en tildeling med søknadsfrist 1. juni med tildeling i løpet av juni måned.

Det er utarbeidet egne [retningslinjer](#) for tildeling av midlene.

NRs vederlagsfond kan gi støtte innenfor tre ulike kategorier tiltak; A) direkte individuelle tiltak, B) indirekte individuelle tiltak og C) kollektive tiltak. Innenfor hver av hovedkategoriene har styret gjort en prioritering av de forskjellige tiltakene:

A. Direkte individuelle tiltak:

1. Konfliktstøtte, juridisk bistand
2. Studiestipender etter individuelle planer
3. Støtte til internasjonale konferanser og kongresser

B. Indirekte individuelle tiltak:

1. Støtte til studieturer i regi av regionforeningene

2. Støtte til faglige arrangementer i regi av regionforeningene
3. Støtte til redaktørkurs
4. Studiereiser og faglige seminarer arrangert av NR

C. Kollektive tiltak, støtte til:

1. etikkarbeidet i Norsk Presseforbund (via NR)
2. mediepriser
3. seniorarbeidet
4. faglige prosjekter, forskning mv.
5. nasjonale faglige konferanser, seminarer mv.
6. prinsipp saker med stor rettslig interesse for redaktører

NR-sekretariatet har delegert myndighet til å tildele konfliktstøtte til redaktører, støtte til studieturer for regionforeningene og støtte til regionale aktiviteter/journalistfaglige konferanser mellom styremøtene.

Administrasjonskostnader knyttet til vederlagsforvaltningen er gjennom vedtektene for NRs vederlagsfond fastsatt til 10 prosent av de årlige innbetalingene til fondet.

Administrasjonsvederlaget dekker omkostninger knyttet til innkreving og administrasjon av vederlagsmidlene.

Kommunikasjon

Norsk Redaktørforening informerer om forvaltningen av vederlagene via [hjemmesidene](#), nyhetsbrev, annonsering og deling på sosiale medier.

Stipendutlysninger og arrangementsannonsering følges av informasjon om at alle rettighetshavere på området likestilles med NR-medlemmer.

Ved utlysning av privatkopieringsmidlene søkes det å nå fram direkte til produksjonsmiljøene som kan være aktuelle mottakere.

Eksterne arrangører og bevilgninger

Ulike eksterne organisasjoner i bransjen, samt organisasjonsledd internt i NR, kan søke midler til ulike arrangementer – for eksempel lokale journalistfaglige konferanser.

Ifølge retningslinjene kan NRs vederlagsfond gi støtte til kurs og opplæringstilbud arrangert av eksempelvis Institutt for Journalistikk eller andre instanser og som er «spesielt beregnet på redaktører». Det kan også gis støtte til nasjonale priser i regi av medieorganisasjonene.

Eksempler her er SKUP-prisen og Den store journalistprisen.

NRs vederlagsfond kan også gi støtte til utarbeidelse av faglige rapporter og utredninger, forskningsrapporter og lignende. Forutsetningen er at de aktuelle prosjektene har klar faglig

relevans for redaktører i utøvelsen av deres virke, og at de gjøres tilgjengelig på en hensiktsmessig måte.

NRs vederlagsfond kan i særlige tilfeller gi støtte til nasjonale, faglige seminarer og kurs med et innhold som har klar faglig relevans for redaktører i utøvelsen av deres virke. Det er et krav at støtten skal gå til utvikling og gjennomføring av det faglige programmet.

Det er ikke noe krav at mottakere av støtte fra NRs vederlagsfond er medlemmer av NR, men at de fyller medlemskriteriene, slik at de dermed også tilhører den gruppen som er omfattet av vederlagsmidlene.

Ivaretagelse av politiske og juridiske interesser

NR arbeider for å ivareta opphavernes materielle og ideelle rettigheter gjennom politisk arbeid, via vederlagsorganisasjonene og ikke minst gjennom individuell rådgivning og juridisk bistand. Arbeid for gode økonomiske og ideelle rammebetingelser for opphaverne på området er også vesentlig. NRs sekretariat bistår videre for å sikre gode kompetansehevende tiltak i form av journalistfaglige arrangementer som er åpne for alle rettighetshavere.

Utdanningsmessige ytelser

Utdanningsmessige ytelser til rettighetshaverne individuelt og som gruppe gis på ulike måter. Institutt for Journalistikk driver kurs- og kompetansetilbud for redaksjonelle medarbeidere og frilansere og disse tilbys til rimelig kostnad fordi vederlagsmidler bidrar til driften.

NR bidrar til driften av Pressens hus som en fellesarena for bransjen, samt journalistfaglige debattmøter, seminarer og konferanser i regi av NRs egne organer, eller i regi av andre organisasjoner, er ytterligere kompetansehevende tiltak.

Det gis individuelt fordelte stipender til målrettede mottakergrupper, støtte til faglig innhold på studieturer til NRs regionforeninger og til ulike kompetansehevende tiltak lokalt, regionalt og nasjonalt.

Kulturelle ytelser

Ytelser som faller inn under kulturelle formål til rettighetshavere individuelt og som gruppe, er juridisk bistand og rådgivning på opphavsrettsfeltet, forvaltning av presseetikken gjennom Norsk Presseforbund og Pressens Faglige Utvalg, generelt opphavsrettsarbeid og øvrig medierettslig arbeid.

Bruk av vederlagsmidlene

Vederlagsinntektene for 2022 er i hovedsak benyttet til kollektive formål (utdanningsmessige, kulturelle og sosiale ytelser), men også på individuelle tildelinger i form av studie- og konferansestipender. NR bestreber seg på å fordele midler slik at de kommer ulike rettighetsgrupper til gode, og medlemmer og ikke-medlemmer har samme rett på ytelsene.

Beløp til fordeling mottatt i 2022

Vederlag mottatt til fordeling er samlet 2.036.325 kr i 2022. Fra Kopinor ble det tildelt 1.875.708 kr, fra Norwaco 110.617 kr og fra Bibliotekvederlaget 50.000 kr. Tildelingene fra Kopinor var nær doblet fra 2021, noe som skyldtes at vederlag fra området «skole, digital kopiering» ikke ble utbetalt i 2021 på grunn av pågående forhandlinger om nye fordelingsnøkler. 2021-midlene på dette området ble dermed etterbetalt i 2022.

TILDELINGER TIL NR FRA KOPINOR 2022	
Skole, foto-kopiering	163 401
Skole, digital kopiering	813 146
Komm.musikk og kulturskoler	786
Voksenopplæringen	431
Universiteter og høyskoler	185 039
Statsadministrasjonen, fotokopiering	275 039
Kommunal_ og fylkeskommunal adm	189 865
Den norske kirke	9 856
Arbeidsgiverforeningen Spekteranalog	58 493
Norges Kristne Råd, projektor	40
NHO	91 365
Finansforetak	44 981
Bokhylla	0
Gjensidighetsavtaler mm	9 026
Annet opphaververderlag	34 240
Den norske kirke, digital kopiering	0
Totalt	1 875 708

TILDELINGER TIL NR FRA NORWACO 2022

	TV-distribusjon	Undervisningsbruk	Bruk, tv-selskapers arkivmateriale	Privatkopiering
NR				
15.apr	0	0	0	
15.jun			33 017	65 143
15.sep				
15.des		115		12 341
Totalt	0	115	33 017	77 484

Individuell fordeling av rettighetsmidler

Det foreligger per i dag ikke informasjon fra hovedområdene Kopinor og Norwaco som muliggjør identifisering av rettighetshavere på en slik måte at vederlagsmidlene kan fordeles individuelt etter bruk av verkene.

Stipendtildelinger

Styret i NRs vederlagsfond har i 2022 tildelt totalt 13 individuelle stipender; seks konferansestipender og syv studiestipender. Det samlede tildelingsbeløpet er 241.012 kroner, altså litt under det budsjetterte beløpet på kr 250.000.

Konferansestipend

- Vegard Velle, Vårt Oslo – Digital Media Europe
- Jorunn Busk, Gatemagasinet Asphalt – INSP Global Street Paper Summit
- Gunnar Stavrum, Nettavisen – IRE-konferansen
- Frode Rønning, FriFagbevegelse – ONA-konferansen
- Dag Otter Johansen, Budstikka – WAN-IFRA World News Media
- Thorbjørn Røe Isaksen, E24 – IPIs verdenskongress

Studiestipender

- Erlend Aas, NTB - 30.000 kr
- Christina Førli Aas, NRK - 27.629 kr
- Agnar Kaarbø, Kommunal Rapport - kr 20.000
- Geir Bergersen Huse, Subjekt – kr 23.743
- Geir Ramnefjell, Dagbladet – kr 20.000
- Jonas Pettersen, Dagbladet Pluss - 30.000
- Tonje Paulsen Solem, Magasinet Industri Energi - 30.000

Konfliktstøtte

Det ble utbetalt 43.771 kroner i konfliktstøtte til redaktører i 2022.

Kollektive tildelinger

Prosjektstøtte nasjonalt

Etikk- og offentlighetsarbeidet i Norsk Presseforbund (etter søknad fra NR) - 1.250.000 kr

NR Kompetanse (redaktørkurs) - 85.000 kr

Radiodager – 15.000 kr

SKUP-prisen – 45.000 kr

Presseveteransene – 45.000 kr

Den store journalistprisen – 30.000 kr

LLAs journalistpris – 5000 kr

Faktisk.no m.fl. – verifiseringsprosjekt – 50.000 kr

Støtte til studieturer

Nordnorsk Redaktørforening 60.000 kr

Rogaland og Agder Redaktørforening 8000 kr

Vestafjelske Redaktørforening 28 000 kr

Østfold Redaktørforening 14 000 kr

Åpenhetsrapporten ble lagt fram for landsmøtet i Norsk Redaktørforening 10. mai 2023.

Landsmøtet gjorde følgende vedtak: Landsmøtet tar åpenhetsrapporten for 2022 til orientering.

I forkant av landsmøtet ble rapporten lagt fram for Norsk Redaktørforenings styre.